

بررسی و تحقیق در ازدیاد و تکثیر چای (*Camellia sinensis* L.)

از طریق کشت درون شیشه ای

سیروس بیدریغ^۱ عبدا... حاتم زاده دهبنه^۲

۱- عضو هیئت علمی، استادیار گروه کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاهیجان

۲- استادیار گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه گیلان

چای گیاهی است نوسابه ای که مصرف آن در ایران سالیانه ۹۰ هزار تن تخمین زده می شود. به دلیل آلودگی این گیاه به نماتد و همچنین نیاز به تولید انبوه، ازدیاد ارقام جدید و تولید کالوس جهت عصاره گیری، روشهای ریز ازدیادی را در این گیاه پراهمیت نموده است. جهت کشت درون شیشه ای در گیاه چای آزمایشات متعدد طی دو سال (۸۳-۱۳۸۲) صورت گرفت. کشت جوانه های انتهایی (مریستم انتهایی) اولین آزمایش بود. محیط های کشت شامل MS کامل، ساکارز ۳٪ و هورمون BA در ۵ سطح بود. نتایج بدست آمده نشان داد جوانه انتهایی در غلظت 3 mg/lit هورمون BA بهترین تأثیر را داشت. اثرات ۴ نوع هورمون سایتو کینیینی بر روی جوانه انتهایی (مریستم انتهایی) مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که بهترین هورمون ip₂ بوده و بهترین غلظت جهت رشد 5/3 mg/lit بوده است. تأثیر هورمون IBA در غلظتهای مختلف در ریشه زایی میکرو قلمه ها مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد هورمون IBA در غلظت 1/0 mg/lit بهترین تأثیر را داشته و ریشه های بدست آمده از لحاظ طول و تعداد در این غلظت حداکثر بوده است. غلظت عناصر ماکرو MS در ریشه زایی کشتهای درون شیشه ای تأثیر گذار است. بنابراین غلظتهای مختلف MS از لحاظ میزان عناصر ماکرو مورد بررسی قرار گرفت، نتایج نشان داد هرگاه عناصر ماکرو در MS به 1/2 یا 1/3 تقلیل یافت، حداکثر ریشه زایی دیده شد.